

Lov af 13. juni 1912 om Værnepligt

I. Almindelige Bestemmelser.

§ 1.

Enhver Mand, der har dansk Indfødsret, er Værnepligten undergiven. Dog ere de, der ere fødte på Færøerne, Island eller de danske Besiddelser udenfor Europa fritagne for Værnepligten, så længe de ikke erhverve fast Hjem i den øvrige Del af den danske Stat.

§ 2.

De, der ikke have dansk Indfødsret, blive, for så vidt ikke Overenskomst med en fremmed Stat eller undersåtligt Forhold til en sådan er til Hinder derfor, Værnepligten undergiven, når de erhverve fast Hjem her i Landet udenfor Færøerne, Island eller de danske Besiddelser udenfor Europa.

§ 3.

De, som efter det fyldte 15de År have udstået Strafarbejde efter Dom for en i den offentlige Mening vanærende Handling, ville være at udelukke fra Tjenesten i Hæren og Søværnet. Der gives dem Vedtegning derom i Rullen, for at de i fornødent fald kunne anvendes ved særlige Arbejdskommandoer eller på lignende Måde, indtil de opnå den Alder, med hvilken Værnepligten i Almindelighed ophører.

Når der meddeles dem Æresoprejsning, bortfalder Udelukkelsen fra Tjeneste i Hæren eller Søværnet, og Vedtegningen udslettes.

§ 4.

Værnepligten opfyldes enten i Hæren eller ved Søværnet derved, at den værnepligtige efter opnået 18 Års Lægdsrullealder i en vis Tid, efter de derom givne nærmere Regler, anvendes enten som frivillig eller udskreven i en af de Tjenestegreve, som ommeldes i de for Hærens og Søværnets Ordning givne Love.

Udenfor de ved Lov fastsatte Undtagelser kan ingen i Fredstid antages til .tjeneste ved Hæren eller ved Søværnet som frivillig, medmindre han forud er funden tjenstdygtig af en Session (jfr. dog § 15).

§ 5.

Enhver tjenstdygtig Mand, der har dansk Indfødsret eller efter § 2 er Værnepligt undergiven, skal, uden Hensyn til om han endnu ikke har påbegyndt Aftjeningen af sin Værnepligt eller har udtjent, være forpligtet til, når Landet udsættes for fjendtligt Angreb, da på Opfordring af Kongen eller af dem, som af Kongen dertil ere bemyndigede, at gribe til Våben eller udføre den Tjeneste, hvortil han måtte blive ansat.

II. Om Rigets Inddeling i Udskrivningskredse, samt om de ved Udskrivningsvæsenet ansatte Embeds- og Bestillingsmænd.

§ 6.

Riget deles i 6 Udskrivningskredse, hvoraf Landsdelene øst for Store Bælt udgøre 2, Landsdelene Vest for Store Bælt 3 og Bornholm 1 Kreds, medens Grænserne i øvrigt fastsættes ved kongelig Anordning.

I hver Udskrivningskreds ansættes en Udskrivningschef, der udnævnes af Kongen. Udskrivningschefen i København styrer tillige som Lægdsforstander Lægdsvæsenet for København og Frederiksberg. Kommandanten på Bornholm er Udskrivningschef på Øen; tillige underlægges Lægdsvæsenet i Kredsen ham som Lægdsforstander. I øvrigt underlægges Lægdsvæsenet

vedkommende Politiembedsmand som Lægdsforstander. Lægds mændenes Beskikkelse foretages af Udskrivningschefen og Lægdsforstanderen.

Med Hensyn til Lægds væsenets Ordning forbliver det indtil videre ved det hidtil bestående. Forandringer heri fastsættes af Justitsministeren.

I København ansætter Justitsministeren en Mønstringsbestyrer, der underordnes Udskrivningschefen. Udenfor København underlægges Bestyrelsen af de Forretninger, der vedkomme de søfarendes Ud- og Afmønstring, vedkommende Udskrivningschef; for så vidt han har Bopæl, hvor Mønstringen sker, og ellers de Embedsmænd, for hvilke Toldklareringen foregår.

III. Om de værnepligtiges Optagelse i Rullerne.

§ 7.

Enhver i Henhold til §§ 1 og 2 Værnepligten undergiven Mand bliver med opnået 17 Års Lægdsrullealder at optage i Lægdsrullen og skal derfor, efter forudgået offentlig Kundgørelse i Oktober Måned fra Lægdsforstanderen, i Løbet af November og December i det År, i hvilket han fylder sit 17 de Leveår, melde sig hos Lægdsbestyreren (Lægdsforstanderen eller Lægdsmanden) på det Sted, hvor han er bosat; tillige afgiver han sin Døbe- eller Fødsels seddel (se Lov af 4. Marts 1857 § 2), som til dette Brug udstedes uden Betaling, og opgiver sin Bopæl eller Adresse i Lægdet (jfr. § 41) for Lægdsbestyreren, der meddeler ham et Indtegningsbevis om hans Optagelse i Rullen. Justitsministeren bestemmer, på hvilken Måde værnepligtige ved Optagelsen i Rullen eller senere ville have at legitimere sig overfor Udskrivningsmyndighederne.

De i § 1, 2det Punktum, og § 20 ommeldte Personer, der erhverve fast Hjem her i Landet, forinden de have opnået 32 Års Lægdsrullealderen, skulle ligeledes melde sig til Optagelse i Lægdsrullen (§ 42).

Overtrædelse af denne Pligt straffes med Bøder fra 4 Kr. til 40 Kr. Har den skyldige undladt Meldingen for at unddrage sig Værnepligten, kan han straffes med Fængsel. Den, der ikke har meldt sig til Optagelse i Lægdsrullen, forinden den Session holdes, på hvilken han skulde behandles til Udskrivning, og som udebliver fra denne Session, straffes med Fængsel.

IV. Om Sessionerne.

§ 8.

I hver Udskrivningskreds holdes årlig en ordentlig Session, på hvilken Udskrivningen af det tjenstdygtige værnepligtige Mandskab såvel til Hæren som til Søværnet foregår, jfr. dog § 29. Tiden og Stedet for Sessionens holdeise såvel som de nærmere Regler for Forretningsgangen fastsættes af Justitsministeren. Overordentlige Sessioner kunne holdes efter Justitsministerens nærmere Bestemmelse.

Sessionen består af:

1. Udskrivningschefen, der er Formand,
2. I København og på Frederiksberg: to af Kommunalbestyrelserne af deres, egen Midte valgte Medlemmer,
i Købstæderne: et af Byrådet af dets egen Midte valgt Medlem,
i Landdistrikterne: et af Amtsrådet af dets egen Midte valgt Medlem,
3. Lægdsforstanderen,
4. Lægdsmanden,
5. En Officer og på Bornholm tillige den ved Væbningen fungerende Auditør.

Sessionens Beslutninger afgøres ved Stemme flerhed. I Tilfælde af Stemmelighed gør Formandens Stemme Udslaget.

Undersøgelsen af Mandskabet foretages i Regelen af militære Læger. Ved Undersøgelsen bør mindst to Læger være til Stede.

§ 9:

Sessionen har dels en dømmende, dels en udøvende Myndighed. Den afgør med dømmende Myndighed:

Spørgsmål om, hvorvidt en Person er Værnepligten undergiven eller ikke, samt om Vedtegninger efter § 3 eller disses Udsettelse;

Spørgsmål om, hvorvidt en værnepligtig i Henhold til Bestemmelserne i denne Lovs § 34 har Ret til at udslettes af Rullen;

Spørgsmål om, hvorvidt en værnepligtig i Henhold til Bestemmelserne i denne Lovs § 33, 2det Stykke, eller § 35 skal henregnes til et tidligere eller senere Udskrivningsår end det, i hvilket han er indtrådt i Tjenesten, eller til hvis Aldersklasse han i Henhold til den ham overgåede Udskrivning henhører;

Spørgsmål om en værnepligtigs Alder, for så vidt denne får Indflydelse på hans Stilling til Værnepligten;

samt i øvrigt de Værnepligten vedkommende Sager, der af Justitsministeren henvises til Afgørelse af Sessionen ved Kendelse.

Når et af de ovennævnte Spørgsmål foreligger Sessionen til Afgørelse, kan den pågældende fordre det afgjort ved en af Grunde ledsaget Kendelse. Stilles ikke nogen sådan Fordring, kan Sagen afgøres ved en Vedtegning i Rullen, men dennes Virkninger kunne da af Justitsministeren stilles i Bero, og Sagen henvises til Afgørelse ved Kendelse enten på en overordentlig eller næste ordentlige Session.

Den, der æsker Sessionens Afgørelse af et af de ovennævnte Spørgsmål, kan ikke fordre Sagen udsat, men må ved sit Møde for Sessionen have de Bevisligheder, hvorpå han vil støtte sin Påstand, på rede Hånd; han har Ret til at fremlægge eller lade fremlægge et skrevet Indlæg samt til kortelig at fremsætte sin Sag mundtlig. Sessionen kan dog, når den dertil finder Grund, udsætte Sagens endelige Afgørelse til et senere Møde.

Sessionens Kendelser og Vedtegninger i Sager, i hvilke den handler med dømmende Myndighed, kunne indankes for Højesteret. Med Hensyn til Stævnevarslet, Stævningsforkyndelsen og Indankningsfristen gælde de almindelige Regler i borgerlige Sager, men Virkningen af den. den pågældende i Henhold til Kendelsen eller Vedtegningen overgåede Udskrivning standses ikke ved Sagens Indankning for Højesteret, medmindre det i så Henseende fornødne er foretaget inden 4 Uger, efter at Kendelsen er afsagt eller Vedtegningen given. For Højesteret kunne nye Indsigelser og nye Bevisligheder fremsættes. Sagen fremmes ved Højesteret med samme Hurtighed som Justitsvæsenets Sager.

V. Om de værnepligtiges Pligt og Ret til at fremstille sig for Sessionen.

§ 10.

Forpligtede til personlig at fremstille sig for Sessionen på det Sted, hvor han står i Rullen, til Bedømmelse og Behandling er:

- 1) Enhver værnepligtig, der i det År, for hvilket Sessionen holdes, opnår 20 Års Lægdsrullealderen og opholder sig her i Landet, for så vidt han ikke får Udsættelse til en senere Session (§ 14) eller allerede er indtrådt i Tjeneste som frivillig og som sådan aftjener sin Værnepligt eller på en tidligere Session er endelig behandlet;
- 2) Enhver værnepligtig, der på en af de 5 foregående Sessioner har fået Udsættelse, for så vidt den tilståede Udsættelse er udløbet, eller Sessionen holdes i Krigstid (§ 14);
- 3) Enhver værnepligtig, hvis endelige Behandling af Sessionen for det foregående År er bleven udsat (§§ 16, 17*) og 21);
- 4) Enhver værnepligtig, der først efter at have opnået den sædvanlige Udskrivningsalder bliver værnepligtig eller vender tilbage her til Landet uden tidligere at have opfyldt sin Forpligtelse til at fremstille sig for Sessionen (§§ 42 og 43);
- 5) Enhver, der har undladt at fremstille sig for en tidligere Session, for hvilken han var pligtig at møde, for så vidt han ikke er bleven afgivet til Tjeneste ved Hæren eller Søværnet (§ 13);
- 6) Enhver værnepligtig, der af vedkommende afdeling eller militære myndighed har været

hjemsendt over 1 År som for Tiden Tjenstedygtig (§17);

7) Enhver værnepligtig, der af Udskrivningschefen navnlig tilsiges til Møde for Sessionen.

-----
*) Ved en Fejltagelse er Henvisningen til § 17 ikke udslettet i den vedtagne Lov.

§ 11.

Berettigede til at fremstille sig for Sessionen til Bedømmelse og Behandling er:

- 1) Enhver værnepligtig, som i det År, for hvilket Sessionen holdes, opnår mindst 18 Års Lægdsrullealderen (§ 15);
- 2) Enhver værnepligtig, der på en tidligere Session bar fået Udsættelse, uagtet den tilståede Udsættelse endnu ikke er udløben;
- 3) Enhver i Lægdsrullen optagen værnepligtig, der anser sig berettiget til på Grund af Tjenstedygtighed eller af andre særlige Grunde at udslettes af Rullen;
- 4) Enhver værnepligtig, der af vedkommende Afdeling eller militære Myndighed er hjemsendt som for Tiden tjenstedygtig og endnu ikke er endeligt behandlet (§ 17).

§ 12.

Enhver med Søfartsbog forsynet værnepligtig er berettiget til at møde på Session udenfor det Sted, hvor han står i Rullen. Hvis han opfylder Betingelserne i § 10, er han forpligtet til under den i § 13 fastsatte Straf at fremstille sig for Sessionen, så snart han under Udmønstring ankommer til et Sted, hvor der i Øjeblikket boldes Session, og Sessionen skal straks behandle sådanne værnepligtige udenfor Tur.

Enhver Skibsfører, med hvis Skib de i denne Paragraf omhandlede værnepligtige have Hyre, er under en Mulkt af fra 20 Kr. til 200 Kr. forpligtet til at påse, at værnepligtige overholde de her givne Regler om Mødepligt.

§ 13.

Den, som i Fredstid uden lovligt Forfald udebliver fra den Session, for hvilken han i Henhold til §§ 10, Nr. 1-6, og 12 er pligtig at fremstille sig, straffes med Bøder fra 10 Kr. til 400 Kr.

Udebliver han anden Gang eller oftere uden lovligt Forfald fra Sessionen, straffes han med Fængsel, ligesom han taber den ved denne Lovs § 14 hjemlede Ret til at få Udsættelse på en senere Session. Dog kunne også i dette Tilfælde under formildende Omstændigheder Bøder fra 40 Kr. til 400 Kr. ikendes, navnlig når det af den pågældendes Legemsbeskaffenhed klart fremgår, at han er uskikket til al Krigstjeneste, eller han ved en forud for Dommens Afsigelse gående Sessionsbehandling er bleven fundet tjenstedygtig .

Når nogen tre Gange uden lovligt Forfald er udebleven fra Sessionen, kan derhos, når han træffes og af Udskrivningschefen skønnes tjenstedygtig, straks eller senere efter sin Brugbarhed afgives til Tjeneste ved Hæren eller Søværnet .

Den, som i Krigstid uden lovligt Forfald udebliver fra den Session, for hvilken han er pligtig at fremstille sig, straffes med Fængsel. Han kan, såfremt han af Udskrivningschefen skønnes tjenstedygtig, straks eller senere efter sin Brugbarhed afgives til Tjeneste ved Hæren eller Søværnet.

Værnepligtige, der ikke efterkomme den dem i Henhold til § 10, Nr. 7, givne Tilsigelse til Møde for Sessionen, straffes med Bøder. fra 4 Kr. til 40 Kr.

Vedtegninger om Behandling efter denne Paragraf bortfalde, når lovligt Forfald senere godtgøres for Sessionen eller, for søfarende værnepligtiges Vedkommende, for Udskrivningschefen.

IV. Om Sessionsbehandlingen. § 14.

I Fredstid kan enhver, når han for Sessionen derom fremsætter eller lader fremsætte Begæring, få Udsættelse med at udskrives indtil Sessionen for det År; hvilket han opnår 25 Års

Lægdsrullealderen.

Med Udløbet af den tilståede Frist bliver den pågældende at behandle lige med de 20-årige værnepligtige, sammen med hvilke han udskrives.

Udsættelsen bortfalder i Krigstid. Enhver, der har fået Udsættelse, har da, når han ikke er hindret ved lovligt Forfald, at fremstille sig for den førstkommende Session, uden Hensyn til om han har fået Udsættelse til en senere Session.

§ 15.

De, der fremstille sig for Sessionen til Bedømmelse og Behandling, forinden de have opnået den sædvanlige Udskrivningsalder, kunne, når de ikke findes at være ubetinget tjenstdygtige (§ 19), afvises, for så vidt de ikke i Henhold til § 18 udslettes af Rullen.

Når disse værnepligtige såvel som de i § 16 omhandlede værnepligtige, for Sessionen derom fremsætte Begæring, kunne de dog, for så vidt deres Mangel på Tjenstdygtighed ikke er grundet i nogen Svaghed eller Legemsfejl, og de derhos ere således udviklede, at de kunne antages inden Forløbet af 2 År at blive i det mindste betinget tjenstdygtige (§ 19), foreløbig bedømmes og behandles af Sessionen uden at udskrives. For disse værnepligtiges Vedkommende oprettes en særskilt Lodtrækning.

De, der således ere foreløbig bedømte og behandlede, kunne antages som frivillige. Såfremt man ikke ønsker at antage dem alle, have de med de lavere Lod trækningsnumre Ret til at antages fremfor dem med de højere. De, der antages, begynde dog først at aftjene Værnepligt fra den 1. Januar, efter at de på en Session eller ved en af en Kassationskommission foretagen Bedømmelse ere fundne tjenstdygtige.

Afskediges de, forinden de ere fundne tjenstdygtige, blive de at behandle efter de almindelige Regler (jfr. § 10).

§ 16.

De, der ved deres første Møde for Sessionen, efter at have opnået den sædvanlige Udskrivningsalder, ej endnu findes at have den fornødne Legemsdygtighed til at være ubetinget tjenstdygtige (§ 19), derunder Højden, eller som lide af nogen Svaghed eller Legemsfejl, der antages at kunne hæves, kunne af Sessionen forbigås med Pålæg om at møde for næste Års Session, på hvilken de skulle endelig behandles og enten som tjenstudygtige udslettes af Rullen eller udskrives lige med det 20-årige Mandskab. Dersom de udskrives, få de i deres Tjenestetid en Afkortning, der svarer til Tidsrummet mellem deres Udskrivning og deres første Møde på Sessionen. Ingen kan dog, efter at han har opnået 22 Års Lægdsrullealder, forbigås på Grund af manglende Legemsdygtighed.

§ 17.

Den, som af vedkommende Afdeling eller militære Myndighed er hjemsendt som for Tiden tjenstudygtig, skal på den første Session, på hvilken han efter sin hjemsendelse giver Møder, enten atter udskrives eller som tjenstudygtig udslettes af Rullen.

Hjemsendelse giver Møde, enten atter udskrives eller som tjenstudygtig udslettes af Rullen.

Den, der påny findes tjenstudygtig, beholder sit tidligere Udskrivningsår (jfr. dog § 35).

§ 18.

De værnepligtige, der have sådanne Svagheder eller Mangler, som gøre dem for stedse uskikkede til al Krigstjeneste, blive efter foregående Undersøgelse på Sessionen af denne at udslette af Rullen, hvorefter der af Udskrivningschefen meddeles dem Tjenstudygtighedspas.

§ 19.

Sessionen udskriver enhver tjenstdygtig værnepligtig som Ubetinget tjenstdygtig (K. I) eller som Betinget tjenstdygtig (K. II). Den afgør derhos, til hvilken Art af Krigstjeneste han efter samtlige forhåndenværende Forhold skønnes bedst skikket, hvortil Tjenstdygtighedsvedtegning gives ham, og udtaler sig om fornødent i øvrigt om hans Anvendelighed.

Vedtegningen "Befaren" gives den værnepligtige, der i 18 Måneder har været i Fart som Sømand og i den Tid gjort 2 Rejser til Havne, der ere beliggende Vest for en Linie fra Texel til Kap Lindesnæs eller øst for en Linie fra Riigenwalde til Kalmar.

Hærens og Søværnets Behov dækkes fortrinsvis af Tjenstdygtighedsklassen , K. I. Haves ikke tilstrækkelig af sådanne, tages de manglende af K. II.

§ 20.

De nærmere Regler, der af Sessionen blive at iagttage ved Bedømmelsen af det værnepligtige Mandskabs Tjenstdygtighed, ville være at fastsætte ved kongelig Anordning efter Indstilling af Justitsministeren efter Forhandling med Forsvarsministeren.

§ 21.

På Sessionen bliver der at foretage Lodtrækning af alt det udskrevne Mandskab. Den nærmere Ordning fastsættes ved kongelig Anordning efter Indstilling af Justitsministeren.

Hver Mand har Ret til selv at udtage sit Nummer. For dem, der for Sessionen godtgøre at være forhindrede fra at møde på Grund af Sygdom eller andet lovligt Forfald, trækkes Lod af Lægdsmanden eller et andet af Sessionens Medlemmer, for så vidt Sessionen ikke finder Grund til at udsætte deres Behandling til næste Session.

§ 22.

De værnepligtige, som i samme Udskrivningskreds ere udskrevne for samme År, og som efter de dem på Sessionen givne Vedtegninger ere fundne tjenstdygtige i lige Grad til samme Arter af Krigstjenesten (Værn, Våben eller Korps) både med hensyn til Legemsbygning, derunder Højde, og til den krævede Livsstilling eller særlige Uddannelse, kunne inden Indtrædelsen i Tjenesten og for de til Hæren udskrevne værnepligtiges Vedkommende indenfor visse i Overensstemmelse med Lov om Hærens ordning af 30. september 1909 begrænsede Områder indbyrdes bytte Lodtrækningsnummer, for så dette ikke medfører:

enten Fritagelse for Indkaldelse til Tjeneste, dog ikke for de værnepligtiges Vedkommende, der ere udskrevne med Vedtegning til Arbejdstropperne, eller Indkaldelse til en anden Garnison.

Nummerbytninger kunne ikke foregå mellem værnepligtige, når nogen af dem ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling uden, senere at have fået Æresoprejsning.

Nummerbytningen kan finde Sted, efterhånden som Rekrutfordelingen til Søværnet og til Hærens forskellige Våben og Korps tilendebringes. Nummerbytningen bliver at berigtige for Udskrivningschefen og at godkende af Justitsministeriet.

For Berigtigelse af Nummerbytning samt for Meddelelse af Oplysning Om Indkaldelse erlægges et af Justitsministeriet fastsat Gebyr, der tilfalder Statskassen. Det er forbudt for Betaling – hvad enten denne udredes direkte eller indirekte – at tilbyde eller yde sin Mellekomst til Ordning af Nummerbytninger mellem værnepligtige. Overtrædelse heraf straffes med Bøder fra 20 Kr. til 400 Kr. Justitsministeren bestemmer, når enhver af de nuværende autoriserede Nummerbytningskommissærers Virksomhed ophører.

VII. Om Fordelingen af det på Sessionen ndskrevne Mandskab.

§ 23.

På Grundlag af en i Overensstemmelse med de i Lovene om Hærens og Søværnets Ordning givne Bestemmelser af Forsvarsministeren bifaldet Plan fordeles af Justitsministeren de fra de enkelte Udskrivningskredse udskrevne værnepligtige til Søværnet og til Hærens forskellige Våben og Korps samt Afdelinger.

§ 24.

Mandskabet fordeles i Overensstemmelse med Sessionsvedtegningen således, at de lavere Lodtrækningsnumre til hver Art af Krigstjeneste udtages fremfor de højere, dog at de Krav, som stilles på værnepligtige med faglig Uddannelse eller af særlige Livsstillinger, fortrinsvis fyldestgøres.

Skulle de til samme Art af Krigstjeneste udtagne indkaldes i forskellige Hold, tages Lodtrækningsnumrene således i Betragtning, at de, der have fået lavere Lodtrækningsnumre, indkaldes før dem, der have fået de højere.

Værnepligtige med Vedtegning "Befaren", jfr. § 19, 2det Stykke, fordeles til Søværnet.

§ 25.

Nærmere Regler for den i §§ 23 og 24 fastsatte Fordeling m. m. af de værnepligtige fastsættes ved kongelig Anordning efter Indstilling af Justitsministeren efter Forhandling med Forsvarsministeren.

VIII. Om Indkaldelse af Mandskabet.

§ 26.

I Overensstemmelse med de i Lovene om Hærens og om Søværnets Ordning givne Bestemmelser om Antallet af det Mandskab, der årlig skal uddannes, og om dettes Fordeling indkaldes det fornødne Antal af de årlig udskrevne værnepligtige til Uddannelse ved det Værn, Våben eller Korps og Afdeling, de ere tildelte.

En mindre Del af de til Tjeneste ved Søværnet udskrevne værnepligtige kunne når Tjenestens Tarv kræver det, indkaldes ca. 2 Måneder før 1. Januar i det År, i hvilket de normalt skulle indkaldes.

Ingen værnepligtig kan imod sin Vilje befales til at være Befalingsmandsoppasser.

§ 27.

Ved alle Genindkaldelser tages i Regelen Mandskabet af de yngste Årgange, fremfor det af de ældre. Af samme Årgang indkaldes i Regelen Mandskabet med den kortere Uddannelse først. Når Tjenestens Tarv kræver det, kan der til de forskellige Våben og Korps eller Afdelinger indkaldes et forskelligt Antal Årgange af det øvede Mandskab.

§ 28.

Indkaldelsen foregår i Regelen gennem Lægdsbestyrelsen for det Sted, i hvis Rulle den pågældende værnepligtige er indført, eventuelt ved Møde hos Lægdsbestyreren efter Tilsigelse. Den, der ikke findes i Lægdet eller ikke har Bopæl, på det af ham opgivne Sted (§ 41), har selv at skaffe sig Underretning om sin Indkaldelse og bliver, såfremt han indkaldes, men udebliver fra Mødet uden lovlig Forfald, at behandle og straffe efter den. militære Lovgivning som ulovlig udebleven.

I Regelen gives der den pågældende ved Indkaldelse under sædvanlige Forhold en Frist af 3 Døgn, forinden han behøver at forlade sin Hjemstavn, ligesom der indrømmes ham 1 Dag for hver 40 Kilometer, han ad den korteste Vej til Lands har at tilbagelægge til det nærmeste Samlingssted. Til Søs og på de Strækninger, hvor der gives; ham fri Befordring eller Erstatning for, hvad Befordringen koster, regnes ham kun den Tid til gode, som han behøver for at tilbagelægge Vejen.

Under særlige Forhold kan Mandskabets Indkaldelse finde Sted ved Foranstaltninger, hvorom det nærmere fastsættes ved kongelig Anordning.

§ 29.

Indkaldelse til Tjeneste af det befarnede Mandskab, der er nødvendigt til Bemanningen af de Skibe, der årlig skulle udrustes, sker på samme Måde som ommeldt i § 28.

Såfremt ikke et så stort Antal værnepligtige, som er nødvendigt til Bemanningen af de Skibe, der i Årets første Halvdel skulle udrustes, er udskrevet på Sessionen med Vedtegning "Befaren",

skal det manglende Mandskab, som antages at skulle bruges i Årets Løb, tilvejebringes på følgende Måde:

Justitsministeren foranstalter under almindelige Forhold inden 1. Februar eller under særlige Forhold, så snart ske kan, indrykket i den for offentlige Kundgørelser bestemte Tidende samt henlagt hos samtlige Mønstringsbestyrere, Lægdsforstandere og Lægds mænd en Kundgørelse om Indkaldelse af befarent Mandskab.

Enhver værnepligtig, som efter § 10 vilde være pligtig at fremstille sig for Session og opfylder de i § 19, 2det Stykke, nævnte Betingelser for ved Session at få Vedtegningen "Befaren", har da, hvad enten han er påmønstret eller ikke, inden den i Kundgørelsen fastsatte Frist, der ikke må udstrækkes over 3 Uger efter Kundgørelsens Udstedelse, for så vidt han på den Tid er til Stede her i Landet og ikke er hindret ved lovligt Forfald, at melde sig hos en Mønstringsbestyrer og til ham at afgive sin Søfartsbog. .

Senest så snart den i Kundgørelsen fastsatte Frist er udløben, skulle samtlige Mønstringsbestyrere tilstille Justitsministeren Fortegnelser over de værnepligtige, der have afgivet deres Søfartsbøger, efter nærmere af Justitsministeren fastsatte Regler.

Derefter kundgør Justitsministeren for Mønstringsbestyrerne, normalt inden 1. Marts, hvilket Mandskab der skal indkaldes, og, såfremt flere have meldt sig og afgivet deres Søfartsbøger, end der kan antages at ville behøves til Bemandingen af de Skibe; som i Årets Løb skulle udrustes, da til hvilke værnepligtige Søfartsbøgerne ville være at tilbagegive. De ældre indkaldes før de yngre.

Er derimod Antallet af de værnepligtige, der ere udskrevne på Sessionen med Vedtegning "Befaren", vel tilstrækkeligt til. Bemandingen af de Skibe, som i Årets første Halvdel, men ikke tillige til dem, der i Årets sidste Halvdel skulle udrustes, udsættes Indkaldelsen af det endvidere fornødne befarne Mandskab til henimod den Tid, til hvilken det skal møde til Tjeneste. Denne Indkaldelse bør foregå med de kortest mulige Frister.

For så vidt de pågældende Søfartsbøger måtte være beroende hos Skibsføreren, har Mandskabet at melde dette for Mønstringsbestyreren, hvorhos Skibsføreren er pligtig til i rette Tid at besørge Bøgerne afgivne til Mønstringsbestyreren.

Der gives den værnepligtige Underholdspenge fra den Dag, på hvilken han i Henhold til Justitsministerens Kundgørelse har afgivet sin Søfartsbog, indtil den Dag, da han enten skal møde til Tjeneste ved søværnet, eller da Søfartsbogen tilbageleveres ham. Det tillades den indkaldte befarne på sin Skyldbog at gå såvel i indenrigs Fart som i kortere udenrigs Fart med danske Skibe, det sidste dog kun mod, at der for Mønstringsbestyreren stilles Sikkerhed for, at han vil møde i rette Tid. Den befarne værnepligtige, der har afgivet sin Søfartsbog, har Ret til at fremstille sig til Bedømmelse på Søværnets Kaserne. Såfremt han befindes tjenstdygtig, gives der ham Adgang til at få Arbejde efter de gældende Regler anvist ved Orlogsværftet. For hver Arbejdsdag, da sådant Arbejde ikke kan anvises, gives der ham et Tillæg til Underholdspengene af 50 øre. Underholdspengene udgøre 10 Kr. månedlig for de 2 første Gange, de indkaldes eller stoppes, og ellers 20 Kr. månedlig.

De, der ere her i Landet og på ovenanførte Måde ere indvarslede, men ikke have meldt sig, straffes med Bøder fra 10 Kr. til 100 Kr. De kunne derhos udenfor den sædvanlige Følgeorden afgives til Tjeneste ved Søværnet, for så vidt der til den Tid måtte haves Brug for dem.

Den indkaldte befarne, der uden lovligt Forfald undlader at give Møde, straffes efter den militære Lovgivning som ulovlig udebleven.

Skibsførere, der forsømme i rette Tid at afgive de hos dem beroende Søfarts-bøger, straffes med Bøder fra 20 Kr. til 200 Kr.

§ 30.

I Fredstid kan enhver værnepligtig, der undergives Indkaldelse efter § 29, 4de Stykke, og som ikke har nået en Lægdsrullealder af 25 År, når han derom gennem en Mønstringsbestyrer henvender sig til vedkommende Udskrivningschef, blive fritagen for Indkaldelse i et År fra den Dag, på hvilken han begærer sådan Udsættelse. Den, der begærer Udsættelse, afgiver sin Søfartsbog til Mønstringsbestyreren og kan ikke, så længe Udsættelsen varer, udmønstres. Han kan til enhver Tid

fordre sin Søfartsbog tilbage, men samtidig bortfalder Udsættelsen.

Der kan ikke meddeles nogen sådan Udsættelse mere end een Gang, Udsættelsen bortfalder i Krigstid.

§ 31.

Når det i Tilfælde af Krigsberedskab eller af andre særlige Grunde er nødvendigt, at en overordentlig Indkaldelse af befarent Mandskab finder Sted, og at dette hurtigst muligt møder til Tjeneste, er Justitsministeren ikke bunden til den i § 29 for den supplerende ordentlige Indkaldelse fastsatte Indkaldelsesmåde.

De, der da undlade at melde sig efter derom udgået Opfordring eller ikke møde efter Indkaldelsen, såvel som de Skibsførere, der forsømme i rette Tid at afgive de hos dem beroende Søfartsbøger, straffes som i § 29 fastsat, dog at Bøderne for de befarne kunne stige til 200 Kr.

IX. Om Tjenestetiden.

§ 32.

Alt det udskrevne Mandskab hører i 16 År til Hæren eller Søværnet. De År regnes fra 1. Januar i det År, for hvilket Udskrivningen er foregået, og benævnes 1.-16. Værnepligtsår.

Såfremt forlods Indkaldelse, som anført i § 26, 2det Stykke, har fundet Sted, regnes de 16 År fra 1. Januar i det År, i hvilket Indkaldelsen normalt skulde have fundet Sted.

§ 33.

For dem, der uden foregående Udskrivning frivillig ere indtrådte i Tjeneste i Hæren eller ved Søværnet for at aftjene deres Værnepligt, regnes de 16 Værnepligtsår fra den 1. Januar i det År, i hvilket de efter opnået 18 Års Lægdsrullealder og som tjenstdygtige ere indtrådte i Tjeneste, eller, for så vidt de ere antagne som frivillige i Henhold til § 15, fra den 1. Januar, efter at de ere fundne tjenstdygtige.

For dem, der skulle henregnes til en tidligere Aldersklasse end den, med hvilken de ere indtrådte i Tjeneste, regnes de 16 Værnepligtsår fra det År, til hvis Aldersklasse de skulle henregnes (§ 42).

§ 34.

Efter Udløbet af Værnepligtstiden udsletter Udskrivningschefen den værnepligtige af Rullen og meddeler ham på Forlangende et Bevis derom.

Den, der anser sig berettiget til, i Henhold til Bestemmelserne i denne eller den foregående Paragraf, at udslettes af Rullen, kan, når Udskrivningschefen nægter at udslette ham, fordre Spørgsmålet afgjort ved Kendelse af den førstkommende Session (§ 9).

§ 35.

Har en værnepligtig, efter at være udskreven eller indtrådt i Tjeneste, ved uberettiget Bortrejse eller på anden Måde en Tid lang vilkårlig unddraget sig Værnepligten, kan denne Tid ikke regnes ham til gode, men han vil have at aftjene sin fulde Tjenestetid, dog at han med opnået 48 Års Lægdsrullealder i ethvert Fald udslettes af Rullen (§ 9).

§ 36.

Når en værnepligtig ikke er bleven behandlet til Udskrivning, forinden han har nået 36 Års Lægdsrullealderen, udslettes han af Rullen. Derved bortfalder dog ikke den Straf, han mulig ved ulovlig at have unddraget sig Værnepligten måtte have forskyldt.

§ 37.

Enhver værnepligtig, der af vedkommende Afdeling eller militære Myndighed efter foregående Undersøgelse erklæres for stedse uskikket til al Krigstjeneste, bliver at udslette af Rullen af Udskrivningschefen, der meddeler ham Tjenststudygtighedspas.

§ 38.

I Krigstid eller overordentlige Tilfælde kan ingen forlange at udslettes af Rullen, blot fordi han har tjent i den foreskrevne Tid.

X. Om Mønstringer.

§ 39.

Alt det Mandskab, der hører til Hæren eller Søværnet, er forpligtet til, såfremt det ikke er i Tjeneste, at møde ved de Mønstringer, som Justitsministeren måtte anordne.

Udeblivelse fra disse Mønstringer uden godtgjort lovligt Forfald straffes. med Bøder fra 4 Kr. til 40 Kr.

XI. Om Fritagelse for Tjeneste i Borgervæbninger og Politikorps.

§ 40.

Tjeneste i Købstædernes Borgervæbninger eller Politikorps kan ikke affordres nogen, der hører til Hærens eller Søværnets Mandskab,

XII. Om Flytninger.

§ 41.

Når de værnepligtige ikke ere indkaldte til tjeneste, have de Ret til at tage Ophold, hvor de ville her i Landet, dog, for så vidt de ere optagne i Rullen, under, Iagttagelse af følgende:

Den, som forlader det Lægd, i hvis Rulle han er optagen (§ 7), for at tage varigt Ophold andetsteds i Landet, skal inden Flytningen for Lægdsbestyreren melde sin Fraflytning fra Lægdet. Snarest og senest inden 8 Dage, efter at Fraflytning er anmeldt, skal han i Overensstemmelse med de af Justitsministeren herom fastsatte Regler melde sig til Lægdsbestyreren for det tilflyttede Sted og opgive sin Bopæl det nye Lægd.

Den pågældende optages i Rullen for det tilflyttede Sted.

Enhver værnepligtig, der opholder sig 5 Måneder eller derover i et Lægd, i hvis Rulle han ikke er optagen, skal lade sig overføre til Rullen for det Sted, hvor han opholder sig.

Den, der, uden at tage varigt Ophold andetsteds, forlader Lægdet for en længere Tid end 6 Uger, skal for Lægdsbestyreren melde sin Bortrejse; han kan derhos opgive en i Lægdet bosat Person, hvem Lægdsbestyreren da er pligtig at tilstille de den værnepligtige vedkommende Indkaldelsesordrer og andre Meddelelser, men den værnepligtige undgår ikke herved Strafansvar, såfremt han ved den af ham opgivne Persons Forsømmelse eller af anden Grund ikke kommer, til Kundskab om den skete Meddelelse.

Enhver værnepligtig, der forandrer sin Bopæl i Lægdet, skal inden 8 Dage efter Bopælsforandringen opgive sin nye Bopæl for Lægdsbestyreren.

Justitsministeren træffer de fornødne Bestemmelser til Sikring af den rigtige Føring af Rullerne og for det Tilsyn, Udskrivningschefer og Lægdsbestyrere skulle føre med Overholdelsen af Bestemmelserne for Flytning.

Overalt, hvor der udgår Mandtalslister eller disse ledsagende Værnepligtsskemaer, er enhver Mandsperson i Alderen 18-36 År, selv om han er udslettet af Rullen, forpligtet til at opføre sig med fulde Navn og rette Rullebetegnelse. Overtrædelse af denne Pligt medfører Bødestraf fra 2 Kr. til 100 Kr. såvel for den pågældende som for Husejeren, alt efter de Omstændigheder, hvorunder Udeladelsen er sket.

Overtrædelse af de øvrige i denne Paragraf indeholdte Bestemmelser straffes med Bøder fra 4 Kr. til 100 Kr. Har den skyldige haft til Hensigt at unddrage sig Opfyldelsen af sin Værnepligt, kan han straffes med Fængsel.

XIII. Om værnepligtiges Rejser til Udlandet m. v.

§ 42.

Den, som rejser til Udlandet, førend han i Henhold til § 7 skal optages i Rullen, skal såfremt han vender tilbage inden sit 32te Lægdsrulleår og endnu er Værnepligt Undergiven efter §§ 1 og 2, under den i § 7 fastsatte Straf melde sig til Optagelse i Rullen og, såfremt han har nået den sædvanlige Udskrivnings alder, fremstille sig for den første Session, der holdes efter hans Tilbagekomst. Vender han tilbage, før Sessionen holdes for det År, i hvilket han opnår 25 Års Lægdsrullealderen, henregnes han, til den Aldersklasse, med hvilken han udskrives. Vender han senere tilbage, henregnes han til den Aldersklasse, han vilde have tilhørt, såfremt han var bleven udskreven med sit 25de År.

De i denne Paragraf givne Regler for dem, der vende tilbage her til Landet, skulle også bringes til Anvendelse på de i § 1, 2det Punktum, og § 2 ommeldte Personer, når de erhverve fast Hjem her i Landet.

§ 43.

Den, der efter at være optagen i Rullen, eller efter at han skulde have meldt sig til Optagelse i Rullen, rejser til Udlandet eller farer med fremmede Nationers Skibe, skal under Straf af Bøder fra 10 Kr. til 100 Kr. melde såvel sin Afrejse som sin Tilbagekomst for vedkommende Lægdsforstander eller, såfremt han er forsynet med Søfartsbog, for en Mønstringsbestyrer.

Udebliver han på Grund af Fraværelse i "Udlandet eller Fart med fremmede Nationers Skibe fra den Session, for hvilken han ifølge sin Alder skulde have fremstillet sig, betragtes han som udebleven fra Sessionen med lovligt Forfald. For så vidt han ikke er bleven løst fra sit statsborgerlige Forhold til Danmark, har han ved sin Hjemkomst at fremstille sig for den først påfølgende Session og der, hvis han mener ikke mere at være Værnepligt undergiven, at bevise dette og i øvrigt at bevise eller dog tilvejebringe en grundet Formodning for, at han var i Udlandet eller i Fart med fremmede Nationers Skibe på den Tid, da han ifølge sin Alder skulde have fremstillet sig for Sessionen til Bedømmelse og Behandling, og, for så vidt han er udebleven fra flere Sessioner, at han siden uafbrudt har været således fraværende eller dog kun har haft ganske midlertidigt og kortvarigt Ophold her i Landet udenfor Sessionstiden; han bliver da at behandle lige med det 20-årige Mandskab, såfremt han endnu ikke har opnået en Lægdsrullealder af 32 År, dog at han udslettes af Rullen med opnået 40 Års Lægdsrullealder; har han nået en Lægdsrullealder af 32 År, udslettes han af Rullen. Brister derimod hint Bevis ham, bliver han at anse som udebleven uden lovligt Forfald.

En værnepligtig, der tre Gange er afrejst til Udlandet forinden Sessionens Afholdelse og har opholdt sig der under Sessionen under sådanne Forhold, at det skønnes at være sket for at unddrage sig Møde for Sessionen, kan ikke oftere på Grund af Ophold i Udlandet anses som lovlig udebleven fra Sessionen.

Bestemmelserne i denne Paragraf komme også til Anvendelse på dem, derefter at være løste fra det statsborgerlige Forhold til Danmark eller at have tabt deres danske Indfødsret (§ 1) eller at have mistet deres faste Hjem her i Landet (§ 1, 2det Punktum, § 2), på ny blive Værnepligt undergivne efter §§ 1 og 2, jfr. herved §§ 35 og 36.

De i nærværende Paragrafs 2det Stykke givne Bestemmelser gælde dog om dem, som ved Bortrejse i Krigstid unddrage sig fra Udskrivning.

§ 44.

Den, der er udskreven, men endnu ikke mødt til Tjeneste ved nogen Afdeling, såvel som den, der hører til Hærens eller Søværnets Mandskab, kan ikke rejse ud af Landet, uden at i første Tilfælde Justitsministerens – for værnepligtige med Søfartsbog dog en Udskrivningschefs -, i sidste Tilfælde Krigsministeriets, henholdsvis Marineministeriets Tilladelse dertil er ham meddelt.

Fra de her anførte Bestemmelser kan der ved kongelig Anordning foretages Afvigelser for de

Årgange af Mandskab, som i de forskellige Landsdele ikke ved Mobilisering skulle møde ved Linieafdelinger.

Overtrædelser af de ifølge denne Paragraf gældende Bestemmelser straffes i Fredstid med Bøder fra 20 Kr. til 200 Kr., men i Krigstid med Fængsel, alt for så vidt Handlingen ikke efter den militære Lovgivning medfører større Straf.

For så vidt vedkommendes Tjenesteforhold medfører det, bliver han at dømme militær Ret.

Hvad der i denne og de to næstforudgående Paragraffer er fastsat om Rejser til Udlandet, gælder også om Rejser til Færøerne, Island og de danske Besiddelser udenfor Europa.

XIV. Om Søfartsbøger.

§ 45.

Enhver værnepligtig, der udmønstres eller forlader Landet for at fare med fremmede Nationers Skibe, skal være forsynet med en af Lægdsforstanderen for det Sted, i hvis Rulle han er indført, udstedt Søfartsbog, hvori hans fulde Navn, Fødested og Fødselsår samt hans Nummer og Vedtegninger i Rullen, vedrørende hans Værnepligt, såvel som hans Ud- og Afmønstringer skulle så vidt muligt til enhver Tid være fuldstændig indførte. Hverken Vedtegninger om overgåede Straffedomme eller Skudsmål må indføres i Søfartsbøgerne.

XV. Om Lægdsrullealderen.

§ 46.

Ved Lægdsrullealder forstås det Aldersår, som den pågældende har fyldt ved Kalenderårets Begyndelse, så at f.eks. de i 1891 fødte have opnået 20 Års Lægdsrullealderen den 1. Januar 1912.

VI. Om Behandlingen af Sager angående Overtrædelser af denne Lovs Bestemmelser.

§ 47.

Sager angående Overtrædelser af denne Lovs Bestemmelser behandles som offentlige Politisager, for så vidt den pågældendes Tjenesteforhold ikke medfører, at han bliver at dømme ved militær Ret.

Når der i Henhold til denne Lov skal idømmes Straf af Fængsel, bliver Reglen i almindelig borgerlig Straffelov af 10. Februar 1866 § 25, jfr. midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1911 § 13, at følge.

Når Straffen ikke kan antages at ville overstige Bøder, er Udskrivningschefen berettiget til at modtage den skyldiges Tilbud om, for at undgå videre Forfølgning, af Sagen til Dom, at erlægge en passende Bøde indenfor den for Forseelsen fastsatte mindste og højeste Bøde.

Alle Bøder for Overtrædelser af Værnepligtslovgivningen tilfalde Statskassen.

XVII. Ældre Bestemmelser Ophævelse.

§ 48.

Når denne Lov træder i Kraft, bortfalder:

Lov om Værnepligt af 6. Marts 1869; V Lov af 13. December 1895 om Nummerbytninger mellem udskrevne af Lægdsrullen;

Lov af 13. December 1895 om Forandring i Lov om almindelig Værnepligt af 6. Marts 1869 § 16;

Lov af 27. Februar 1897 om Forandring i Lov om Værnepligt af 6. Marts 1869 § 17;

Lov af 6. April 1898 om Tillæg til Lov om Værnepligt af 6. Marts 1869;

Lov af 13. Marts 1903, hvorved Lægdsvæsenet i de Distrikter, der i Henhold til Lovene

Nr. 50, 51 og 52 af 3. April 1900 er indlemmede under København, henlægges under Chefen for Iste Udskrivningskreds som Lægdsforstander.

XVIII. Midlertidige Bestemmelser.

§ 49.

Bestemmelserne i denne Lovs § 34 komme ikke til Anvendelse på de værnepligtige, der ere behandlede til Udskrivning på Sessionen for 1911 eller tidligere Sessioner, eller som før 1. Januar 1912 ere indtrådte i Tjenesten. Disse blive med Hensyn til Udslettelse af Rullen at behandle efter Lov om Værnepligt af 6. Marts 1869 §§ 40 og 43.

Indtil Styrken af værnepligtige i Landsdelene øst for Store Bælt er vokset så meget, at Linie- og Reserveafdelingerne kunne bringes på Krigsstyrke, kunne i Overensstemmelse med Lov om Hærens Ordning af 30. September 1909 § 234, 2det Stykke;, Bestemmelserne i § 34 og i denne Paragrafs Iste Stykke, sammenholdt med § 32 ikke bringes til Anvendelse i fuld Udstrækning, således at også ældre Årgange: end 16de kunne anvendes til at fuldstændiggøre Krigsstyrken.

§ 50.

Samtlige i Sørullen stående befarne, som ikke, forinden denne Værnepligtslov træder i Kraft, have gjort et Togt, overføres i Lægdsrullen i Årets Tilgang. Meddelelse om deres Pligt til at møde for Sessionen gives dem snarest gennem. Udskrivningsvæsenet eller af Mønstringsbestyrerne.

§ 51.

De af denne Lov følgende Forandringer i det bestående foretages efterhånden, så snart Forholdene gøre det muligt.

Justitsministeren har at træffe de til denne Lovs Gennemførelse nødvendige Foranstaltninger. Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet på Amalienborg, den 8de Juni 1912.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

Christian R. /

(S.L.)

Bulow.